

Het échte schandaal over vlees

Hoe GM-soja massaal de EU binnenkomt en via dierlijke producten op uw bord

Sinds enkele weken is er in ons land (en ook in andere Europese landen) veel onrust over de praktijken van vleesbedrijf Veviba. Zonder de feiten die hier opdoken ook maar een grammetje te willen bagatelliseren, is er helaas één aspect van de vleesindustrie dat een veel groter en een veel destructiever schandaal vormt. De NGO Mighty Earth publiceerde (samen met FERN en Rainforest Foundation Norway) begin deze week een straf [onderzoeksrapport](#) over de ernstige consequenties van de productie van vlees, melk en eieren in de EU. Consequenties vooral voor die in die Latijns-Amerikaanse landen die het veevoeder voor die dieren uit de Europese (én Chinese) bio-industrie produceren.

Het rapport laat zien dat de EU jaarlijks 46.8 miljoen ton soja uit met name Latijns-Amerika importeert. Het laat bovenal zie onder welke verschrikkelijke omstandigheden deze soja wordt geproduceerd in landen als Argentinië en Paraguay. Voor de teelt hiervan worden enorme stukken bos gekapt of plat gebrand – meer dan 8 miljoen hectare in de afgelopen 12 jaar - waardoor het equivalent van 3 miljoen ton CO2 in de atmosfeer kwam en allerlei zeldzame dier en planten soorten nog sterker in hun voorbestaan worden bedreigd. Volgens de Wereldbank nam het gebruik van agrochemische middelen (vooral glyphosaat) door de teelt van genetisch gemanipuleerde soja, toe met een factor 1000 in de laatste 20 jaar. Dit resulteerde in de vervuiling van water, lucht en bodem én had een desastreuze uitwerking op de gezondheid van lokale bevolkingsgroepen. Een onthutsende 19 % van alle sterfgevallen in Argentinië wordt veroorzaakt door kanker, waarvan opvallend veel in die regio's waar soja wordt verbouwd.

Het is behalve de bittere nasmaak van onze collectieve honger naar goedkoop vlees. Maar het is ook een uiting van de bijzonder hypocriete Europese politieke ten aanzien van genetisch gemanipuleerde gewassen. Voor de meeste consumenten is de hypocrisie allicht niet zichtbaar omdat er geen labelling van toepassing is op de producten van dieren die gevoederd worden met overzeese GM soja. Het is anders dan met GGO's die op Europese bodem geteeld worden, tot nog toe beperkt tot slechts één GM-mais en erg beperkt wat betreft oppervakte. Je moet om te weten wat er aan de hand is met de import van GGO's echt onderzoeken hoe het zit met de nu al ruim 70 GGO's die de EU heeft toegelaten voor verwerking en gebruik voor vooral diervoeder in de EU. De Europeanen willen terecht geen GGO-landbouw op eigen bodem, maar vinden het wél normal dat er tonnen en tonnen GGO's elders worden verbouwd voor een weinig duurzame Europese vleesindustrie.

Met één aspect van het nieuwe rapport ben ik het overigens niet eens en dat is dat men stelt dat men er in is geslaagd om de ontbossing in de Braziliaanse Amazone tegen te gaan, ook al wordt ook daar nog steeds massaal veel soja verbouwd. Dat is een vaak herhaald verhaal dat helaas niet klopt. Uit een recent rapport dat ik liet maken blijkt het tegendeel. Zie : <https://www.bartstaes.be/nl-BE/artikel/dossier/ontbossing-in-het-amazonegebied-in-brazilië/26855>

Een sojaboon en twee gevaarlijke herbiciden

Neem het voorbeeld van de sojaboon van het Amerikaanse agrochemisch bedrijf Dow AgroSciences. Deze sojaboon met de “poetische” naam “DAS68416-4”, werd genetisch gemanipuleerd om overeind te blijven bij besproeiing met twee krachtige herbiciden: glufosinate-ammonium en 2,4D.

Deze twee herbiciden hebben, zoals de meeste herbiciden, een desastreus effect op het leefmilieu en biodiversiteit. En dan vooral als ze worden gebruikt in een context van GGO-landbouw omdat aangetoond is dat boeren al shun gewassen[1] ertgen bestand zijn, ze hogere doses van de herbiciden gebruiken. En dan spreken we nog niet over de toxische cocktail-effecten van het gecombineerd gebruik van glufosinaat en 2,4 D.

Aan deze twee specifieke herbiciden schrijft men negatieve impacten voor de volksgezondheid toe. [In een evaluatie uit 2005](#), benadrukte de Europese voedsel Veiligheids Agentschap (EFSA) dat glufosinaat toxische effecten heeft op de voortplanting. Het middel wordt daarom uitgefaseerd van Europese markt. De andere herbicide 2,4 D heeft een eindproduct of metabool (2,4-DCP) dat schadelijke genotoxische effecten kan veroorzaken en dat net als 2,4-D zelf, [op een lijst](#) staat “als een mogelijk kankerverwekkend middel gebaseerd op onvoldoende bewijs voor mensen en beperkt bewijs uit experimenten op dieren” zoals vastgesteld door het internationaal kankeronderzoeksinstituut IARC van de WHO (IARC kwam met betrekking tot glyfosaat tot dezelfde conclusie in 2015: beperkt bewijs voor mensen en voldoende voor dieren)

Moeten we mensen in andere landen vergiftigen om onze dieren te voeden?

Vertrekkende vanuit deze kennis en wetenschap is het zonneklaar dat deze sojaboon nooit toegelaten zou worden voor teelt op Europese bodem. Veel lidstaten zouden het simpelweg verbieden, zoals ze nu ook doen voor de teelt van de Monsanto mais Mon810. Maar sojaboon DAS68416-4 mag dus wél in grote hoeveelheden naar de EU worden geëxporteerd, net als vele andere vergelijkbare GM-soja en andere gewassen. Gedurende de laatste drie jaar alleen, werden 18 nieuwe GM-gewassen toegelaten tot de Europese eengemaakte markt!

Gedurende de laatste 36 maanden diende ik namens de Groene fractie liefst [23 bezwaarschriften](#) in tegen deze importvergunningen, die stuk voor stuk met bijna tweederde meerderheid van het Europees parlement werden goedgekeurd. Binnenkort stemmen we wer over de goedkeuring van een genetisch gemanipuleerde suikerbiet. Ondanks het gebrek aan steun vanuit de meerderheid van de Europese volksvertegenwoordiging en lidstaten, het ondemocratische en weinig transparante besluitvormingsproces ([zie hier voor meer uitleg over dat aspect](#)) lijkt de Commissie-Juncker te menen dat ze die enorme import van GGO's gewoon door onze strot kunnen duwen.

Deze stroom van geïmporteerde GGO's wordt – in principe – niet gebruikt voor verwerking in producten voor menselijke consumptie, maar wordt gegeten door onze koeien, kippen en varkens. En toch worden de producten hiervan niet gelabeld als GGO-product. Blijkbaar vinden Europese beleidsmakers en

zakenlui uit de vleesindustrie het wel verdedigbaar dat andere landen in naam van de exportcijfers hun leefmilieu, boeren en lokale bevolking vergiftigen, opdat wij goedkoop mogelijk vlees kunnen produceren.

Tijd voor een nieuw landbouw en voedsel model

Gelukkig zijn er oplossingen voor dit mega-probleem. Om te beginnen moeten we er voor zorgen dat de productie van eiwithoudende gewassen voor onze dieren niet meer afkomstig is van tropisch regenwoud of savanne, maar van Europese bodem. Er bestaan [plannen en toezeggingen van Europese landen](#) om hier ook aan te gaan werken. Het komt neer op het steunen en stimuleren om te doen aan gewasrotatie en dus regelmatig eiwithoudende gewassen te telen als afwisseling op hun gewone teelten é nom vee vaker te laten grazen. Zal dat leiden tot meer en goedkoop vlees? Nee, en dat is juist de bedoeling, vlees moet een kwaliteitsvol, luxeproduct worden dat niet langer gigantische schade aanricht. Enkele Europese doelstellingen staan in [een rapport](#) (“European strategy for the promotion of protein crops - Encouraging the production of protein and leguminous plants in the European agriculture) sector”) dat binnenkort in het EP gestemd zal worden. Door een productie van Europese eiwithoudende gewassen (niet ggo) op poten te zetten zouden we veel van de problemen in Latijns-America kunnen oplossen én een positieve bijdrage aan het klimaatbeleid leveren. Bovendien zouden we boeren in de EU een boost kunnen geven door een Europese markt voor duurzaam diervoeder te creëren.

Het zou goed zijn voor consumenten die eindelijk een echte keuze zouden krijgen – het aanbod biovlees is momenteel nog erg beperkt – door melk, eieren en vlees te kunnen kopen dat gegarandeerd GGO-vrij is.

Tot slot blijkt uit dit alles dat we echt ons industrieel landbouwproces moeten herdenken. Het zit in een letterlijk doodlopend straatje, gezien de destructieve effecten op ecosystemen en gezien de negatieve sociale, economische effecten voor boeren. Dit model steunt alleen maar een puissant rijke en geconcentreerde agrochemisch complex en de internationale handel van grondstoffenbaronnen als Cargill. Dat ongezonde clubje verwerft met [verschillende fusies alleen maar méér macht](#).

In het licht van de op handen zijnde hervorming van het Europees landbouwbeleid lanceerde ik daarom ook [een reeks gesprekken](#) met boeren om hen te vragen naar hun inzichten en opinies over wat er moet gebeuren en hoe. Beluister die podcast hier: <https://bartstaes.be/nl-BE/content/podcasts>

Recommended

Press release

[Greens/EFA welcome Council finally adopts historic Nat...](#)

17.06.2024

Press release

<https://unsplash.com/photos/gray-concrete-building-covered-trees-dqXiw7nCb9Q>

[EU Parliament continues to support big Agri over small...](#)

24.04.2024

News

European Union

[Plenary Flash 22 - 25 April 2024](#)

19.04.2024

Study

© Christoph Diewald | Flickr

[Alternatives for a fair and sustainable partnership be...](#)

17.04.2024

Responsible MEPs

Bart Staes

Member

Contact person

Juliette Leroux

Advisor on Agriculture and Rural Development

Please share

[•E-Mail](#)